

Sygn. akt III U 396/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2021r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Piotr Witkowski
------------------------	-------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2021r. w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) **Sp. z o.o. w S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie

w związku z odwołaniem (...) Sp. z o.o. w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 16 kwietnia 2021 r. znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznaje za prawidłowe stanowisko (...) Sp. z o. o. w S. przedstawione we wniosku z dnia 30 marca 2021r. złożonym 2 kwietnia 2021r. i stwierdza, że brak jest obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez cudzoziemców: obywateli Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin i Republiki Kazachstanu, których pobyt w Polsce nie ma charakteru stałego, z którymi (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. zawarła oraz będzie zawierała umowy zlecenia zgodnie z pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 złożonego wniosku

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, od dnia uprawomocnienia się wyroku, do dnia zapłaty.

Sygn. akt III U 396/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.04.2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., powołując się na art. 34 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 06.03.20218r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021r. poz. 162 zm.), uznał za nieprawidłowe stanowisko przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. zawarte we wniosku z dnia 30.03.2021r.

w przedmiocie braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez cudzoziemców zatrudnionych przez polskiego przedsiębiorcę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej t.j.:

1. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii na podstawie §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08.12.2017r. (Dz.U. z 2017r. poz. 2349) w sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia

o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, na okres pracy wynoszący łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy;

2. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii na podstawie §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8.12.2017r. (Dz.U. 2017r. poz. 2349) w sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia

o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, na okres pracy wynoszący łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce;

3. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, które uzyskały zezwolenie typu A na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 3 i 88 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004r. oraz art. 104 kpa;

4. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, które uzyskały zezwolenie typu A na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 3 i art. 88 pkt 1 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz art. 104 kpa, a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce,

5. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, które uzyskały zezwolenie na pracę

i pobyt czasowy do trzech lat - na podstawie art. 114, art. 98 ust 1 i 2, art. 104,

art. 118 ust. 1, art. 240 pkt 1 i art. 242 ustawy z dnia 12 .12.2013r. o cudzoziemcach,

6. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, które uzyskały zezwolenie na pracę

i pobyt czasowy do trzech lat - na podstawie art. 114 ,art. 98 ust 1 i 2, art. 104, art. 118 ust. 1, art. 240 pkt 1 i art. 242 ustawy z dnia 12.12.2013r. o cudzoziemcach,

a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce.

oraz w przedmiocie braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez cudzoziemców, których przedsiębiorca polski zamierza zatrudnić na podstawie umowy zlecenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej tj.:

7. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii na podstawie §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08.12.2017r. (Dz.U. 2017r. poz. 2349) w sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia

o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, na okres pracy wynoszący łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy,

8. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii na podstawie §2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08.12.2017r. (Dz.U. 2017 poz. 2349) w sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia

o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, na okres pracy wynoszący łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce,

9. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, które uzyskały zezwolenie typu A na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 3 i art. 88 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004r. oraz art. 104 kpa,

10. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, które uzyskały zezwolenie typu A na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 3 i art. 88 pkt 1 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy u oraz art. 104 kpa, a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce,

11. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, które uzyskały zezwolenie na pracę i pobyt czasowy do trzech lat - na podstawie art. 114, art. 98 ust 1 i 2, art. 104, art. 118 ust. 1, art. 240 pkt 1 i art. 242 ustawy z dnia 12.12.2013r. o cudzoziemcach,

12. zleceniobiorców spoza UE, osoby z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, które uzyskały zezwolenie na pracę i pobyt czasowy do trzech lat - na podstawie art. 114, art. 98 ust 1 i 2, art. 104, art. 118 ust. 1, art. 240 pkt 1, art. 242 ustawy z dnia 12.12.2013r. o cudzoziemcach, a którzy nie są rezydentami podatkowymi w Polsce.

W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych podał, że we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej w trybie art. 34 ustawy Prawo przedsiębiorców, (...) sp. z o.o. wskazała, że jest pracodawcą, działającą jako spółka prawa handlowego i posiada czynny wpis do Rejestru Przedsiębiorców. Na podstawie umów zleceń zatrudnia obywateli Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii i ma zamiar zatrudniać

w ramach umowy zlecenia obywateli z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, którzy nie posiadają i nie będą posiadać kart stałego pobytu na terytorium RP, w sposób opisany w pkt 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12 wniosku, z pobytem czasowym od 1 miesiąca do 3 lat. Pobyt zleceniobiorców nie będzie miał charakteru stałego i nie są oni rezydentami podatkowymi na terytorium Polski. W zależności od legalizacji pobytu cudzoziemcy przebywać będą na podstawie stosownych wiz lub na podstawie tzw. ruchu bezwizowego lub innych podstaw legalnego pobytu wymaganych przepisami prawa. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawca ma zawarte oraz zawiera umowy handlowe oraz świadczenia usług pracowniczych z partnerami biznesowymi, których siedziba znajduje się na terytorium RP. Jego zleceniobiorcy wykonują oraz będą wykonywać czynności zlecenia zgodnie z zawartymi umowami z partnerami biznesowymi Spółki. Zawierając umowy zleceń z cudzoziemcami zatrudnionymi w sposób opisany powyżej, a zatem z pobytem mającym charakter tymczasowy, dokonuje zgłoszenia tych osób do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

i odprowadza składki, o których mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych tj. składki zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy.

Wnioskodawca wniósł o wydanie interpretacji czy obecnie zatrudniani oraz zatrudnieni w przyszłości przez niego obywatele osoby z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, w sposób opisany

w punkcie 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12 z którymi ma zawarte umowy zlecenia oraz ma zamiar zawrzeć umowy zlecenia, których to pobyt w Polsce ma charakter czasowy (tj. pobyt nie ma charakteru stałego) podlegają obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w Polsce w świetle ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W tym zakresie wskazał na art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Zdaniem wnioskodawcy zakresem przedmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są objęci zarówno obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej), jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w takich placówkach, o ile tylko ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma i będzie miał charakteru stałego. We wniosku powołał się na ugruntowaną linię orzecniczą sądów polskich, w szczególności Sądu Najwyższego, który wielokrotnie podejmował to zagadnienie, za każdym razem orzekając w sposób zgodny ze stanowiskiem u wnioskodawcy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 06.09.2011r. sygn. I UK 60/11, z dnia 16.06.2011r. sygn. III UK 215/10).

Organ rentowy tymczasem nie podziela tych konkluzji. Wskazał, że na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców wprawdzie przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia, co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Natomiast stosownie do art. 83d ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje interpretacje indywidualne, wyłącznie w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. W niniejszym jednak przypadku stanowisko wnioskodawcy nie jest uzasadnione. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych

w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym nie posługuje się też kryterium obywatelstwa czy miejsca zamieszkania lub pobytu, co oznacza, że obowiązkiem ubezpieczeń społecznych są objęci także cudzoziemcy, o ile spełniają warunki do podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tak jest, gdy z cudzoziemcem zostaje zawarta umowa o pracę czy też umowa zlecenia. Nie ma również znaczenia przez jaki czas praca jest świadczona. Istotny jest fakt zawarcia z polskim podmiotem umowy rodzącej obowiązek ubezpieczeń społecznych zgodnie z przepisami oraz wykonywanie pracy w ramach takiej umowy na obszarze Polski. Cudzoziemiec zatrudniony w Polsce nie będzie podlegał ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych jeśli obowiązek taki wyklucza umowa międzynarodowa, której Polska jest stroną, lub prawo wspólnotowe. Natomiast z treści wniosku Spółki (...) o wydanie interpretacji nie wynika, aby taka sytuacja miała miejsce.

Organ rentowy podkreślił, że taki stan rzeczy wynika z art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w tej ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego

i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Powołał się w tym względzie m.in. na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.10.2019 r. sygn. I UK 194/18, w którym Sąd ten wskazał, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego opartym na wykładni

art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wyjaśniono, że o podleganiu albo niepodleganiu cudzoziemca ubezpieczeniom społecznym w Polsce z tytułu aktywności rodzącej taki obowiązek nie decyduje charakter dokumentu pobytowego, jakim legitymuje się cudzoziemiec ani nawet długość pobytu cudzoziemca, lecz okoliczność, czy w okresie prowadzenia działalności stanowiącej tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym faktyczny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej miał charakter stały czy też czasowy. O zastosowaniu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej winno decydować to gdzie w okresie wykonywania czynności stanowiących tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym znajduje się centrum interesów życiowych

i zawodowych danej osoby, co z kolei należy analizować z perspektywy sposobu realizacji działalności, z której wynika ustawowy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym. W tym ujęciu stały pobyt, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, to pobyt niezmienny w okresie realizacji tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zatem formalny status pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieistotny. Z takiej wykładni art. 5 ust. 2 ustawy wynika, że zarówno w przypadku pracowniczego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym jak i tytułu wynikającego z wykonywania umowy zlecenia sam zamiar czasowego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też legitymowanie się jedynie zezwoleniem na pobyt czasowy nie mają rozstrzygającego znaczenia. Istotne jest jedynie, czy podczas wykonywania wyżej wymienionych działalności można mówić o stałym przebywaniu danej osoby na terytorium Polski. W konsekwencji przyjazd, choćby i cykliczny (regularny), do Polski celem wykonywania pewnych aktywności zawodowych jak np. prowadzenie wykładów, czy świadczenie usług doradczych na podstawie umowy zlecenia albo umowy o pracę nie będzie powodował objęcia obywatela państwa trzeciego polskim systemem ubezpieczenia społecznego. Natomiast stałe przebywanie w Polsce w okresie wykonywania tych czynności (np. zamieszkanie w Polsce i prowadzenie wykładów lub badań przez jeden semestr), chociażby przez krótki (sumarycznie) okres czasu determinowany- czasowym zezwoleniem na pobyt, będą prowadzić do objęcia polskim systemem ubezpieczeń społecznych. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego o tym, czy dany pobyt ma charakter stały nie decyduje stały pobyt

w sensie długotrwałości i stałości pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem w takim wypadku wyłączeniu z ubezpieczeń społecznych podlegaliby ci cudzoziemcy, których pobyt nie ma takich cech, choć spełnialiby warunki podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast zleceniobiorcy wnioskodawcy świadczą swoją pracę w Polsce i dopiero po wykonaniu konkretnych zamówień czy nawet całej pracy powracają do swojej ojczyzny.

W odwołaniu od tej decyzji Spółka domagała się jej zmiany i uznania za prawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku z dnia 30.03.2021r. i uznanie, że brak jest obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez cudzoziemców - obywateli z Ukrainy, Republiki Gruzji, Republiki Białorusi, Republiki Indonezji, Federacji Rosyjskiej, Republiki Mołdawii, Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Wietnamu, Republiki Indii, Republiki Uzbekistanu, Republiki Filipin, Republiki Kazachstanu, których pobyt w Polsce nie ma charakteru stałego, z którymi wnioskodawca zawarł oraz będzie zawierał umowy zlecenia, zgodnie

z pkt 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12 wniosku o wydanie interpretacji oraz zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego.

Wskazując, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawiera umowy handlowe outsourcingu pracowniczego oraz świadczenia usług pracowniczych z partnerami biznesowymi, których siedziba znajduje się na terytorium RP, przytoczył argumentację zawartą w wniosku o wydanie interpretacji.

Podtrzymał więc stanowisko, iż zakresem przedmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są objęci zarówno obywatele państw obcych, zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej), jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w takich placówkach, o ile tylko ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie będzie miał charakteru stałego. Natomiast argumentacja przedstawiona przez organ rentowy jest w istocie polemiką z ugruntowaną linią orzecniczą sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego. Podnoszony zarzut posłużenia się przez ustawodawcę kwantyfikatora

„i”, oznaczającym koniunkcję, został wielokrotnie już rozpoznany przez Sądy. Co więcej organ rentowy nie wskazał na jakiegokolwiek prawomocny wyrok Sądu, który byłby zbieżny z argumentacją zaprezentowaną przez Zakład.

Za bezzasadny uznał zarzut organu rentowego dotyczący błędnej wykładni art. 6 ust. 1 punkt 1 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem nie był wymieniony jako ten, który miał podlegać wnioskowi o wydanie indywidualnej interpretacji przepisów prawa. Gdyby nawet uznać, iż wymieniony przepis powinien być przedmiotem rozważań łącznie z artykułem 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to stanowisko organu rentowego nadal jest chybione. Obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym podlegają m.in. osoby fizyczne, które na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami bądź zleceniobiorcami (art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy). Bez znaczenia prawnego, w świetle wskazanego przepisu, pozostaje kwestia posiadanego obywatelstwa przez zleceniobiorcę czy też charakteru jego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższe uregulowanie ma charakter generalnej zasady i ewentualne wyjątki muszą podlegać ściślejszej wykładni. Wyjątek przewiduje przepis art. 5 ust. 2 ustawy, wedle którego nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w tej ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Natomiast organ rentowy utrzymuje, że zakresem podmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy systemowej objęci są wyłącznie obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego, uzasadniając to użyciem przez ustawodawcę koniunkcji "i", która zakłada konieczność łącznego spełnienia obu przesłanek określonych tym przepisem.

Odwołujący się wskazał również, że nie można uzależniać wykładni pojęcia pobytu stałego od warunku, że cudzoziemiec po określonym czasie nie opuścił Polski, gdyż warunek taki nie występuje nawet w ustawie o cudzoziemcach przy zezwoleniu na pobyt na czas nieoznaczony. Zaakceptowanie stanowiska organu rentowego prowadziłoby do sytuacji, w której cudzoziemiec nie mógłby w ogóle opuścić terytorium Polski, albowiem przerwałoby to okres niezmienności pobytu stałego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując podstawy skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...) Sp. z o.o.

w S. zatrudnia oraz zamierza zatrudniać na umowy zlecenia osoby, które nie są obywatelami Polski ani innych państw członkowskich Unii Europejskiej,

t.j. zatrudnia na mocy umów zlecenia obywateli z Ukrainy i ma zamiar zatrudniać na podstawie umów zlecenia w zakresie usług outsourcingu obywateli z Ukrainy, Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej, Uzbekistanu, Republiki Azerbejdżanu, Republiki Tadżykistanu, Republiki Kazachstanu, Federalnej Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Bangladeszu, Republiki Pakistanu, które to osoby na terenie Polski wykonują pracę w oparciu o rzeczzone umowy zlecenia, nie posiadając przy tym formalnego zezwolenia na pobyt stały, a jedynie wizy na czas określony i karty tymczasowego pobytu. Wskazani wyżej zleceniobiorcy wnioskodawcy wykonują oraz będą wykonywać różne czynności zlecenia zgodnie z ustaleniami wynikającymi z umów

z partnerami biznesowymi wnioskodawcy.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3 ustawy z dnia 6.03.2018r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 162) przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek

o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie.

Jak zaś stanowi art. 83d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 266) Zakład wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy Prawo przedsiębiorców, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Zakład niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Nie wydaje się interpretacji indywidualnych w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o interpretację są przedmiotem toczącego się postępowania wyjaśniającego lub kontroli albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji Zakładu.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego przedstawionym w postanowieniu z dnia 18.04.2011r. sygn. III UK 117/10 zakres i przedmiot sprawy o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa konstytuuje treść wniosku wszczynającego postępowanie, a rolą organu prowadzącego to postępowanie jest ocena stanowiska strony w spornej kwestii, nie zaś przedstawianie poglądów

i wykładni przepisów odnoszących się do różnych sytuacji faktycznych. Istotą tego postępowania jest bowiem uzyskanie przez stronę wyjaśnienia treści przepisów prawa i ich zastosowania w odniesieniu do indywidualnej sytuacji wskazanej we wniosku. Organ rentowy wydający decyzję, a następnie sąd orzekający na skutek odwołania, nie mogą więc w żadnym razie ingerować w stan faktyczny opisany we wniosku, podważać go, uzupełniać czy zmieniać w oparciu o inne źródła lub wiedzę znaną im z urzędu. Oznacza to, że brak jest podstaw prawnych do przeprowadzania jakiegokolwiek postępowania wyjaśniającego lub kontrolnego odnośnie stanu faktycznego przedstawionego przez przedsiębiorcę we wniosku. W postępowaniu w sprawie urzędowej interpretacji organ, jak i sąd, nie mogą prowadzić żadnego postępowania dowodowego, bowiem przedmiotem tego postępowania nie jest ustalenie stanu faktycznego - stan ten jest stanem hipotetycznym, określonym przez wnioskującego o interpretację. Sąd rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego w sprawie o wydanie interpretacji nie dokonuje żadnych ustaleń faktycznych, a jedynie kontroluje, czy dokonana interpretacja przepisów

w odniesieniu do wskazanego we wniosku stanu faktycznego jest prawidłowa.

Jak już wcześniej jednoznacznie wskazano, odwołująca Spółka w sposób jasny i kategoryczny podała we wniosku, iż w ramach umów zlecenia zatrudnia

i nadal będzie zatrudniać obywateli Ukrainy, Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej, Uzbekistanu, Republiki Azerbejdżanu, Republiki Tadżykistanu, Republiki Kazachstanu, Federalnej Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Bangladeszu, Republiki Pakistanu, którzy nie posiadają i nie będą posiadali kart stałego pobytu na terytorium RP, w sposób pisany w punktach 1-12 wniosku. Zleceniobiorcy wykonują oraz będą wykonywać czynności zleczone zgodnie z zawartymi umowami z partnerami biznesowymi odwołującej Spółki oraz że płatnik w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ma zawarte oraz zawiera umowy handlowe outsourcingu pracowniczego z partnerami biznesowymi, których siedziba znajduje się na terytorium RP.

W swoim wniosku Spółka wskazała, iż jest spółką prawa handlowego, posiada czynny wpis do rejestru przedsiębiorców i jako pracodawca, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zatrudnia cudzoziemców, którzy będą przebywać w Polsce na podstawie stosownych wiz lub w ramach tzw. ruchu bezwizowego lub innych podstaw legalnego pobytu wymaganych przepisami prawa. Wnioskodawca wskazał, iż zatrudniani cudzoziemcy nie posiadają i nie będą posiadać kart stałego pobytu na terytorium Polski. W związku z powyższym wnioskodawca powziął wątpliwość, czy dotychczas zatrudnieni na tych warunkach, jak i mający zostać zatrudnieni

w przyszłości obywatele państw spoza Unii Europejskiej, w tym obywatele Ukrainy, Republiki Armenii, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Republiki Białorusi, Uzbekistanu, Republiki Azerbejdżanu, Republiki Tadżykistanu, Republiki Kazachstanu, Federalnej Demokratycznej Republiki Nepalu, Ludowej Republiki Bangladeszu, Federacji Rosyjskiej, powinni podlegać obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w Polsce w oparciu o przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wbrew więc stanowisku organu rentowego w sprawie sprowadził się do wykładni i możliwości zastosowania tylko art. 5 ust 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z treścią którego nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. W tym względzie stwierdzić więc należy, że zakresem podmiotowym tego przepisu są objęci zarówno obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze RP), jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w takich placówkach, o ile ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach. Przede wszystkim jednoznacznie w tym względzie wskazał w wyroku z dnia 06.01.2009r.

II UK 116/08. W tezie tego wyroku czytamy, że przepis art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. t.j z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) powinien być odczytywany w ten sposób, że nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie po pierwsze - obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i po drugie - obywatele państw obcych, którzy są zatrudnieni w placówkach wymienionych

w drugim członie tego przepisu. W konsekwencji oznacza to, że zakresem podmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są objęci zarówno obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej) jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w takich placówkach,

o ile tylko ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie miał charakteru stałego.

Wcześniej Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28.05.2008r. I UK 303/07 też uznał, że z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) nie wynikało przed dniem 01.05.2004r. wymaganie łącznego spełnienia przez obywatela państwa obcego przesłanki braku stałego charakteru pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

i warunku zatrudnienia w placówkach wymienionych w tym przepisie. Ostatecznie potwierdził to też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu swego wyroku z dnia 16.06.2020r.

I UK 219/19.

Owszem w sprawie zauważyć należy, że Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje, iż termin „nie podlegają ubezpieczeniom społecznym obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze RP nie ma charakteru stałego”, zawarty w treści art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, należy interpretować w powiązaniu z systemem ubezpieczenia społecznego, bez łączenia ich z przepisami np. o charakterze meldunkowym. Uzyskanie przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt na czas oznaczony wcale bowiem nie przeczy stałemu pobytowi w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, ponieważ nawet taki pobyt jest również stały w sensie „niezmienny w danym okresie” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.09.2009r. sygn. II UK 11/09).

Natomiast skoro Spółka we wniosku wskazała, iż pobyt zleceniobiorców - cudzoziemców ma charakter tymczasowy, to organ rentowy nie był uprawniony do dokonywania ustaleń przeciwnych i twierdzenia, że pobyt tych osób ma jednak lub będzie miał charakter stały. W sprawie wnioskodawca nie wniósł o interpretację pojęcia pobytu osób w Polsce w stałym charakterze.

Przepis więc art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, z którego wynika, że obowiązkowo podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym osoby wykonujące pracę na podstawie m.in. umowy zlecenia, nie mógł mieć w sprawie

zastosowania, gdyż odwołujący się na te okoliczności we wniosku nie wskazywał, a zasada podlegania ubezpieczeniom społecznym z mocy tego przepisu została wyłączona właśnie przez ustęp 2 art. 5 ustawy systemowej.

Dodatkowo wskazać należy, iż w przypadku obywateli Ukrainy ich sytuacja została uregulowana umową międzynarodową zawartą między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18.05.2012r. (Dz. U. z 2013r. poz. 1373) obowiązującą od 01.01.2014r., której art. 3 stanowi, że ma ona zastosowanie do osób, które podlegało lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu umawiających się stron, przy czym ogólna zasada z art. 6 wskazuje, że osoba, do której stosuje się niniejsza umowa, podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium wykonuje pracę. Z przedstawionego we wniosku

o interpretację stanu faktycznego wynika, że obywatele Ukrainy są zatrudnieni lub mają mieć zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia i wykonywać zleconą im pracę na terytorium Polski, tym samym zleceniobiorcy będący obywatelami Ukrainy podlegać będą polskiemu ustawodawstwu, a zatem także ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie zaś z art. 5 ust. 2 powołanej ustawy, nie będą podlegać ubezpieczeniom społecznym, jeżeli ich pobyt na terenie Polski nie będzie miał charakteru stałego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc orzeczono, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 §1, §1¹, art. 99 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.).

Stosownie do treści art. 148¹ §1 kpc rozpoznano sprawę na posiedzeniu niejawnym, bowiem treść tego artykułu pozwala na to sądowni, jeżeli uzna, że ze względu na całokształt zgłoszonych twierdzeń i wniosków można to uczynić.

mt